

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou ve věci

žalobce: **A. K.**, narozeného dne ...
státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, P. O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 11. 2020, čj. CPR-26214-3/ČJ-2020-930310-V223

takto:

- I. Rozhodnutí Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 24. 11. 2020, čj. CPR-26214-3/ČJ-2020-930310-V223, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12.342 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „žalovaná“) ze dne 24. 11. 2020, čj. CPR-26214-3/ČJ-2020-930310-V223, jímž žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 14. 6. 2020, čj. KRPA-54379-17/ČJ-2020-000022. Uvedeným rozhodnutím byla žalobci uložena povinnost opustit území podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), doba k opuštění území ČR stanovena na 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, a dále povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000 Kč.
2. Součástí žaloby byl též návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, kterému soud vyhověl usnesením ze dne 4. 2. 2021, čj. 1 A 3/2021-27.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalované

3. Žalobce namítl, že rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území je nepřípustné. Žalobce je rodinným příslušníkem diplomatického zástupce, své matky N. K., s níž v ČR sdílí společnou domácnost. Na žalobce se tak vztahuje Vídeňská úmluva o diplomatických stycích (dále též „Vídeňská úmluva“), která přímo instruuje ČR k nápomoci rodinným příslušníkům a součinnosti při jejich pobytových záležitostech. Uložení povinnosti opustit území rodinnému příslušníkovi diplomatického zástupce, který je jeho nezaopatřeným dítětem, je v rozporu s touto úmluvou i s dalšími pravidly, které tvoří diplomatický protokol. Žalovaná se přitom s obdobnými námitkami ohledně diplomatického protokolu zabývala zcela nezákonným a nepřezkoumatelným způsobem. Žalovaná je však při svém rozhodování vázána celým právním řádem ČR, jehož součástí je bezpochyby též Vídeňská úmluva.
4. Žalobce dále namítl nepřiměřenost napadeného rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Dle jeho názoru přitom jde v jeho případě o zcela zjevně nepřiměřené rozhodnutí a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS), sp. zn. 7 Azs 24/2017, z něhož vyplývá, že žalovaná je povinna se zabývat přiměřeností rozhodnutí o povinnosti opustit území i tehdy, pokud již dříve vyhodnotila nepřiměřenost uložení správního vyhoštění. Posuzování přiměřenosti se totiž váže nejen ke konkrétní osobě, ale i ke konkrétnímu rozhodnutí, jehož přiměřenost ve vztahu k soukromému a rodinnému životu má být zvažována. Žalobce upozornil na obdobnost věci s věcí posuzovanou právě v citovaném rozsudku NSS, kde uvedený soud vyhodnotil pochybení správních orgánů jako nepřípustné. V případě žalobce totiž s ohledem na povolání jeho matky existuje specifická ochrana jeho rodinného a soukromého života.
5. Žalobce uvedl, že v případě nutnosti opustit území ČR bude jemu a jeho matce způsobena závažná újma v oblasti rodinného a soukromého života. Žalobce v ČR pobývá od roku 2009 se svou matkou, tedy převážnou část svého mladého života, otec v témže roce zesnul. Žalobce v ČR absolvoval celou základní a střední školu. Nyní je žalobce studentem České zemědělské univerzity v Praze, v oboru veřejná správa a regionální rozvoj, je naprosto integrován do české společnosti, žije místním způsobem života a ČR považuje za svůj domov.

6. V zemi původu nemá žalobce žádné zázemí a zaměstnání matky žalobce neumožňuje, aby vycestovala na Ukrajinu s ním a zajistila mu podporu při dočasném řešení jeho situace. Současně by žalobce byl nucen přerušit studium v prezenční formě, kdy s ohledem na povahu studovaného oboru by neměl možnost na toto studium navázat ve vlasti a navázání zde by bylo možné až v dalším akademickém roce. Na Ukrajině by žalobce byl zcela osamocen, přitom není předvídatelné, po jak dlouhou dobu by byl nucen v zemi původu setrvat s ohledem na nouzová opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19, a též nepředvídatelným vývojem v omezeních při překračování hranic, jakož i fungování zastupitelských úřadů při přijímání žádostí o pobytová oprávnění. Závažná újma rodinného a soukromého života bude způsobena též matce žalobce, přičemž žalobce znovu zopakoval, že matka žalobce, jakožto diplomatický zástupce, požívá zvýšené ochrany
7. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalované k novému řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.
8. Žalovaná ve svém vyjádření plně odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se k celé věci přezkoumatelným způsobem vyjádřila, včetně otázky přiměřenosti dopadů tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Upozornila, že žalobce se v ČR nacházel od 1. 9. 2019 do 12. 2. 2020 neoprávněně a byla mu povinnost uložena podle § 50a zákona o pobytu cizinců, která je nejmírnějším opatřením vůči cizincům, kteří nerespektují právní normy v ČR.
9. Žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.

III. Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti:
11. Žalobce se dne 10. 2. 2020 dostavil na příslušné pracoviště Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR (dále též „OAMP“) k řešení své aktuální pobytové situace. Žalobce byl poté zajištěn, neboť uvedenému správnímu orgánu vzniklo podezření o oprávněnosti žalobcova pobytu v ČR. Lustrací v příslušných databázích totiž bylo zjištěno, že žalobce na území ČR pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu s platností od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2019, kdy řízení o poslední žádosti žalobce o prodloužení dlouhodobého pobytu bylo zastaveno podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce podal svou žádost v době, kdy k tomu již nebyl oprávněn (viz usnesení OAMP ze dne 17. 10. 2019, čj. OAM-32920-7/DP-2019, založené ve správním spisu).
12. Poté správní orgán I. stupně zahájil se žalobcem řízení ve věci správního vyhoštění na základě oznámení ze dne 18. 2. 2020, podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců z důvodu, že pobýval na území ČR bez platného povolení k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn.
13. Žalobce při svém výslechu dne 10. 3. 2020 za přítomnosti svého zástupce do protokolu uvedl, že se narodil na Ukrajině a je ukrajinské národnosti, v ČR žije od roku 2009 se svou matkou. Před svým příjezdem do ČR žil s matkou v X. Žalobce se domníval, že v důsledku podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu se na něj vztahovala tzv. fikce pobytu, přičemž po celou dobu řízení o uvedené žádosti nebyl nikdy vyrozuměn o neoprávněnosti svého pobytu v ČR. Současně o jeho další žádosti, kterou žádal o udělení trvalého pobytu, bylo negativně rozhodnuto až 13. 2. 2020, tedy poté, co byl zajištěn na pracovišti OAMP. V průběhu výslechu pak na opakovaný dotaz správního orgánu I. stupně odpověděl, že

nevěděl o svém neoprávněném pobytu v ČR. Žalobce dodal, že proti uvedeným rozhodnutím podal žaloby a učinil další kroky pro svůj legální pobyt zde, a dále na skutečnost, že je rodinným příslušníkem diplomatického zástupce v ČR, jeho matky, což doložil diplomatickou nótou ze dne 4. 3. 2020, na které je závislý, neboť mu zajišťuje finanční prostředky na jeho pobyt v ČR. V ČR studuje ve druhém semestru prvního ročníku na vysoké škole Česká zemědělská univerzita (ČZU), v oboru veřejná správa a regionální rozvoj, má zde svou matku, ve vlasti nemá žádné vazby, otec již nežije. Nemá se kam ve vlasti vrátit. I kdyby správní orgán dospěl k závěru o neoprávněnosti pobytu žalobce v ČR, žalobce uvedl, že uložení správního vyhoštění by bylo v jeho případě nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života.

14. K tomu je ve správním spisu doložena písemnost Velvyslanectví Ukrajiny ze dne 4. 3. 2020, č. 16-500/2, kterou uvedené velvyslanectví potvrzuje, že žalobce pobývá v ČR jako rodinný příslušník své matky, členky diplomatického personálu, za účelem společného soužití rodiny, dále, že zde má zajištěno ubytování a po dobu pobytu mu bude zajištěna úhrada nákladů spojených s jeho pobytem v minimální výši 10.000 Kč měsíčně.
15. Vyrozměním ze dne 10. 3. 2020, čj. KRPA-54379-9/ČJ-2020-000022-SV, správní orgán I. stupně vyrozuměl žalobce podle § 50a odst. 5 zákona o pobytu cizinců o tom, že s ohledem na žalobcem uváděné skutečnosti nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, a současně žalobce není od 1. 9. 2019 oprávněn pobývat na území ČR, proto s ním bude nadále vedeno řízení podle § 50a odst. 2 písm. c) téhož zákona o povinnosti opustit území. Současně byl žalobce vyzván k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí.
16. Žalobce se vyjádřil ke shromážděným podkladům podáním ze dne 20. 3. 2020, doručeným správnímu orgánu I. stupně dne 23. 3. 2020.
17. Dne 14. 6. 2020 vydal správní orgán I. stupně své rozhodnutí o povinnosti opustit území se stanovenou dobou opuštění území na 60 dnů od právní moci rozhodnutí. V odůvodnění v rozsahu relevantním z hlediska žalobních námitek uvedl, že přihlédl k tomu, že žalobce na území ČR dosud pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu, že nemá vazby na domovský stát a všechny vazby má v ČR, že v ČR studuje na vysoké škole, že dosud vedl bezúhonný život, se správním orgánem spolupracoval, svého pochybení účinně lituje, a že se snažil podat žádost o prodloužení pobytu včas, ale byl nemocný, pročež zmeškal termín podání žádosti.
18. Správní orgán I. stupně dále uvedl, že přestože mu zákon o pobytu cizinců neukládá povinnost posuzovat přiměřenost dopadů vydaného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, je povinen se touto otázkou zabývat s ohledem na mezinárodní závazky ČR vyplývající jí z čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (tzv. „návratová směrnice“). K tomu uvedl, že v případě uložení povinnosti opustit území cizinci, který na území ČR pobývá neoprávněně, jde o nejmírnější opatření, které mu lze uložit, neboť tímto rozhodnutím není cizinci znemožněn opětovný návrat do ČR, poté, co získá potřebné pobytové oprávnění. K jednotlivým námitkám žalobce uplatněným ve vyjádření k podkladům pro rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že nashromáždil dostatek podkladů k tomu, aby si udělal ucelený obraz o přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalobce v případě, že by mu bylo uloženo správní vyhoštění. Ztotožnil se

přítom s názorem žalobce v tom, že uložení správního vyhoštění by nepřiměřeně zasáhlo soukromý a rodinný život žalobce i jeho matky, kterou v průběhu řízení správní orgán I. stupně na žádost žalobce přibral jako druhou účastnici řízení, a proto přistoupil k uložení mírnějšího opatření. Dále se správní orgán I. stupně ztotožnil též s tvrzením žalobce o přepjatém formalismu OAMP při posuzování jeho žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, avšak dodal, že mu nepřísluší hodnotit postupy Ministerstva vnitra při vydávání jeho rozhodnutí a při své činnosti vychází z pravomocných rozhodnutí a řídí se platnými zákony v ČR. Dále správní orgán I. stupně konstatoval, že žalobci v případě jeho návratu nehrozí žádné nebezpečí vážné újmy, což ostatně v průběhu správního řízení ani netvrdil. Pokud žalobce argumentoval neprodyšným uzavřením jeho vlasti v důsledku nouzových opatření v souvislosti s celosvětovou pandemií onemocnění COVID-19, správní orgán I. stupně uvedl, že v případě potřeby má žalobce možnost požádat o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění, jinak je ale zletilou a svéprávnou osobou a v jeho případě se jedná pouze o krátkodobé vycestování bez nutnosti budovat zcela nové zázemí ve vlasti.

19. K rodinným a soukromým vazbám správní orgán I. stupně uvedl, že tyto budou narušeny jen na dobu, než si žalobce vyřídí svůj nový pobytový status pro území ČR. Je tedy na něm a v jeho vlastním zájmu, aby ve stanovené době území ČR opustil, zdržoval se tam, kde je oprávněn pobývat a po zisku oprávnění k pobytu v ČR se na území vrátit. Dále správní orgán I. stupně posuzoval, zda vydáním rozhodnutí může být zasazeno do právní sféry rodinných příslušníků žalobce, konkrétně matky žalobce, s níž žije v ČR ve společné domácnosti. Správní orgán I. stupně však vyhodnotil, že žalobce je nyní zletilou a svéprávnou osobou, studuje v prvním ročníku na vysoké škole a lze tedy u něj předpokládat jistou míru samostatnosti. Proto dle jeho názoru nedojde k nepřiměřenému zásahu do práva žalobce a jeho matky na soukromý a rodinný život. Zopakoval přitom, že žalobci tímto rozhodnutím nebude znemožněn návrat do ČR, jakmile získá potřebné oprávnění k pobytu.
20. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání s argumentací obdobnou argumentací uplatněné v žalobě.
21. Žalovaná v napadeném rozhodnutí ve shodě s rozhodnutím správního orgánu I. stupně uvedla, že rozhodnutí o povinnosti opustit území bylo vydáno na základě správných skutkových zjištění podložených dostatečnými podklady. Vytýkané protiprávní jednání žalobce bylo vymezeno zákonným způsobem, přičemž bylo správně definováno jako neoprávněný pobyt na území ČR naplňující podmínky pro vydání rozhodnutí podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců. K jednotlivým odvolacím námitkám pak žalovaná uvedla, že pokud jde o posouzení přiměřenosti, správní orgán I. stupně dostatečným způsobem zkoumal a své závěry jednoznačně popsal a po posouzení všech kritérií v § 174a zákona o pobytu cizinců jako celku, dospěl k závěru, že k ukončení pobytu žalobce na území ČR postačí stanovení povinnosti opustit území. K závěrům správního orgánu I. stupně žalovaná doplnila, že nijak nezpochybňuje vztah žalobce k jeho matce, avšak je názoru, že napadeným rozhodnutím nebude nepřiměřeně zasazeno do žalobcova soukromého a rodinného života, a to jednak proto, že žalobce není držitelem pobytového oprávnění a není schopen si na území ČR pobytové oprávnění obstarat. Z těchto důvodů bude tak jako tak nucen území ČR/EU opustit. Žalovaná dále upozornila, že uložení povinnosti opustit území je mírnějším opatřením, než uložení správního vyhoštění. K právu na respektování soukromého a rodinného života žalovaná

dodala, že Úmluva připouští zásah do tohoto práva, děje-li se tak v souladu se zákonem a v oblastech zájmů chráněných státem. Napadeným rozhodnutím však nedojde k nevratnému zpřetrhání rodinných vazeb žalobce, jelikož není do budoucna omezen vstup žalobce, jak již uvedl i správní orgán I. stupně. Zásahem do soukromého a rodinného života by však dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu.

22. K námitce nemožnosti vycestování z důvodu studia a nedostatečného zázemí ve vlasti žalovaná uvedla, že žalobce je vázán povinnostmi v zákoně o pobytu cizinců, v ČR pobýval od roku 2009 a vzhledem ke svému věku (tehdy 20 let) si musel být vědom skutečnosti, že je zde povine pobývat s platným oprávněním k pobytu. Taktéž s ohledem na jeho pobytovou historii si musel být vědom zejména lhůt k podání žádosti o prodloužení doby platnosti povolení. Je na žadateli, aby se o svou žádost aktivně zajímal. Dle žalované je délka lhůty pro podání dostatečně dlouhá k tomu, aby si cizinec našel čas tuto žádost podat včas. Pokud však cizinec ponechá podání žádosti až na samotný konec lhůty, bere na sebe riziko s tím spojené. Dle žalované věk a pobytová historie žalobce odůvodňují závěr, že žalobce si musel být vědom důsledky svého jednání (zmeškání lhůty k podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu, možný pasivní přístup k žádosti o trvalý pobyt), a měl konat tak, aby těmito důsledkům zamezil. Žalobce se tak svým vlastním jednáním dostal do situace, kdy bude muset řešit dočasné přerušování studia v ČR a dočasný pobyt mimo území ČR, navíc v době pandemie onemocnění COVID-19.
23. K námitce týkající se Vídeňské úmluvy žalovaná uvedla, že tato problematika nespadá do kompetence Police ČR a žalobce by se mohl obrátit s žádostí o pomoc na jiný orgán. Pokud mu tento jiný orgán vyhoví, žalobce nebude povinen opustit území podle napadeného rozhodnutí. Žalovaná shrnula, že neshledala v postupu správního orgánu I. stupně porušení právních předpisů a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, přičemž přijaté řešení se nevymyká způsobu, jakým je rozhodováno v obdobných případech.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. K rozhodnutí věci soud nařídil ústní jednání na den 19. 4. 2021, neboť žalobce nesouhlasil s projednáním věci bez jednání. Jednání přitom proběhlo bez účasti žalované, neboť ta se z jednání řádně předem omluvila a současně nepožadovala odložení jednání. Při jednání žalobce setrval na svých dosavadních procesních návrzích a stanoviscích.
25. Po zhodnocení všech relevantních skutečností vyplývajících ze správního spisu, jakož i z podání účastníků řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba **je důvodná**.
26. Soud předně upozorňuje, že mezi účastníky řízení bylo sporné, že žalobce se na území ČR ve specifikované době nacházel neoprávněně. Spor žalobce se správními orgány v dosavadních správních řízeních zejména probíhal o okolnostech podání žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu žalobce na území ČR a v důsledku toho i o otázce existence tzv. fikce pobytu žalobce, kdy správní orgány dospěly jednoznačně

k závěru, že žalobce podal svou žádost opožděně. Tato otázka je nyní předmětem jiného řízení vedeného před zdejším soudem (sp. zn. 6 A 17/2020), přičemž ke dni tohoto rozsudku o ní rozhodnuto nebylo.

27. Soud v této souvislosti provedl při jednání důkaz listinou, kterou si vyžádal od žalobce, a to lékařskou zprávou, která byla předložena v řízení o žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu k doložení žádosti o prominutí zmeškání úkonu, k předběžnému posouzení otázky, zda v případě žalobce nebylo postupováno příliš formalisticky při zastavení řízení jeho žádosti o prodloužení pobytu, což by mohlo být relevantní z hlediska kritérií posuzování nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí podle § 174a zákona o pobytu cizinců (zejména kritérií závažnosti a druhu protiprávního jednání). Z uvedené listiny, která je ve skutečnosti Poukazem k vyšetření/ošetření, soud zjistil, že jí žalobci vystavil lékař MUDr. M. z MEDICA SEVER, s. r. o., dne 17. 9. 2019, v němž je uvedeno, že žalobce byl v době od 30. 8. 2019 do 16. 9. 2019 v léčbě se základní diagnózou I10, ostatní diagnózy: M581. Ve vztahu k takto provedenému důkazu však soud konstatuje, že z něj nebylo možno vyvodit jakékoliv závěry v souvislosti s napadeným rozhodnutím, neboť z ní konkrétní důvody zdravotní indispozice žalobce přímo nevyplývají (*soud ani nebyl schopen označené diagnózy číselnými kódy ověřit – pozn. soudu*), a žalobce si k výslovnému dotazu soudu již nebyl schopen důvod léčby vybavit. Proto soud tuto listinu pro své závěry v tomto rozsudku nijak nepoužil.
28. V nyní posuzované věci se pak jedná o navazující řízení, kdy v souvislosti s předchozím neoprávněným pobytem žalobce správní orgány řešily dále způsoby ukončení žalobcova pobytu na území ČR. Nejprve tedy zahájily řízení o správním vyhoštění žalobce, poté věc překvalifikovaly na řízení o povinnosti opustit území, neboť shledaly, že uložení správního vyhoštění by představovalo nepřiměřený dopad do soukromého a rodinného života žalobce.
29. Podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců *[r]ozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro zahájení řízení o správním vyhoštění.*
30. Podle § 174a odst. 1 a 3 téhož zákona (1) *[p]ři posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí. (3) Přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.*
31. Soud se na základě zjištěných skutkových okolností tohoto případu ztotožnil s názorem žalobce, že v jeho případě byly nedostatečně posouzeny dopady napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Jak vyplynulo z odůvodnění obou rozhodnutí, správní orgány sice uvádějí, že byly povinny se zabývat otázkou přiměřenosti dopadů uložené povinnosti opustit území do soukromého a rodinného života na základě evropské legislativy, konkrétně na základě návratové směrnice, žádný podrobnější rozbor situace žalobce však neprovedly.

32. Soud v této souvislosti odkazuje na judikaturu NSS, konkrétně na rozsudek ze dne 28. 3. 2017, čj. 7 Azs 24/2017-29, č. 3574/2017 Sb. NSS, na který správně odkazoval i žalobce v žalobě. V uvedeném rozsudku učinil NSS závěr, že i „v případě vydání rozhodnutí o ukončení pobytu cizince podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba posuzovat přiměřenost dopadů tohoto rozhodnutí podle § 174a téhož zákona.“ V bodě [26] citovaného rozsudku NSS se pak uvádí, že „když krajské ředitelství rozhodovalo o tomto odlišném postupu, tedy potenciálně o novém typu zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně, nemělo povinnost posoudit i přiměřenost tohoto konkrétního zásahu, tedy zvážit, zda tento mírnější zásah již je přiměřený či nikoli. Posuzování přiměřenosti se totiž váže nejen ke konkrétní osobě, ale ke konkrétnímu rozhodnutí, jehož přiměřenost ve vztahu k soukromému a rodinnému životu má být zvažována.“
33. Správní orgány konkrétně zohlednily pouze věk žalobce – 20 let – a jistou míru předpokládané samostatnosti. Soud se však s takovýmto posouzením nemohl spokojit a vyhodnotil jej jako částečně nepřezkoumatelné.
34. Žalobce po celou dobu řízení tvrdil, že je finančně (existenčně) závislý na své matce, která je v důsledku výkonu služby v diplomatickém sboru Ukrajiny vázána na území ČR. Dále žalobce setrvale tvrdil, že v zemi původu nemá žádné příbuzné, otec již zemřel. Tyto skutečnosti ostatně vedly správní orgán I. stupně k překvalifikování věci žalobce na řízení podle § 50a zákona o pobytu žalobce, nikoliv řízení o správním vyhoštění, se závěrem o nepřiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalobce (viz zejména str. 2 rozhodnutí správního orgánu I. stupně, poslední odstavec). Stejně okolnosti dle správních orgánů však již nepostačovaly k tomu, aby bylo možno konstatovat nepřiměřený dopad do soukromého a rodinného života žalobce i v případě rozhodnutí o povinnosti opustit území. Dle názoru soudu je přitom zřejmé, že v daném konkrétním případě jde o okolnosti relevantní i v nově překvalifikovaném řízení, kterými se měly správní orgány podrobně zabývat. Žalobce nemá v zemi původu žádné zázemí, naopak, v ČR má veškeré vazby sociální i ekonomické, je evidentní, a bylo to též prokázáno, že zde žije od svého dětství a je zde natolik integrován, že zde absolvoval celou povinnou školní docházku, střední školu a momentálně studuje na vysoké škole. Ani argument zletilostí žalobce nemůže bez dalšího dle názoru soudu vést k závěrům, které učinily správní orgány o soukromém a rodinném životě žalobce. Soud nijak nepopírá, že žalobce je již zletilý, a ztotožňuje se tvrzením správního orgánu I. stupně, že v tomto věku lze od člověka určitou míru samostatnosti očekávat. Avšak věk 20 let je velmi blízký věku, kterým je v ČR označován počátek zletilosti, a z výpovědí žalobce a z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce se na území ČR teprve na své povolání připravoval, neboť studoval v prvním ročníku vysoké školy. Nemohl tak mít dostatek dovedností a kompetencí se adekvátně ekonomicky zaopatřit sám v případě návratu na Ukrajinu. Přestože dnešní elektronická doba jistě umožňuje, aby matka žalobce finančně podporovala případně na dálku, soud však nemohl odhlédnout od skutečnosti, že žalobce v zemi původu víc než polovinu svého života – navíc života, kdy byl ještě dítětem - nežije a nezná místní způsob života, ale především by byl nucen po předem neznámou dobu žít sám v zemi, kde nemá jakékoliv sociální a jiné vazby. Správní orgány přitom možnosti života žalobce v zemi původu ani nijak nezjišťovaly. Soud se proto ztotožnil s žalobcem v tom, že by se v případě vycestování na Ukrajinu ocitl ve vlasti zcela osamocen, bez možnosti osobního kontaktu s matkou, kterou uváděl jako jedinou příbuznou.

35. Soud rovněž přihlédl k momentálním opatřením týkajícím se nouzového stavu a k situaci v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19, kdy je značně omezen pohyb osob z důvodu zabránění přenosu infekce, a tudíž dopravní spojení mezi státy je omezeno na nezbytné minimum. Tato skutečnost tedy ve vztahu k posuzované věci rovněž přispívá k tomu, že dobu vycestování žalobce do vlasti s cílem zajistit si potřebné oprávnění k pobytu a zpětného návratu nelze jakkoliv časově odhadnout, lze však předpokládat, že bude spíše delší, než nezbytně nutná doba, kterou by žalobce byl povinen strpět za obvyklých okolností. Proto se soud nemohl ztotožnit s tvrzením žalované, která v odůvodnění napadeného rozhodnutí naznačila, že doba nepřítomnosti žalobce na území ČR bude krátká, a tudíž nemůže představovat nepřiměřený zásah do jeho rodinného a soukromého života.
36. Soud naopak nevěšel žalobci na námitku týkající se nuceného přerušení studia, tuto námitku sice lze posoudit jako relevantní ve vztahu k soukromému životu žalobce, avšak v tomto ohledu jí soud neshledal relevantní pro konstatování nepřiměřenosti zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého života žalobce, neboť žalobce studoval teprve v prvním ročníku, a v případě, že by soud neshledal napadené rozhodnutí nezákonné z jiných důvodů, nepředstavovalo by toto tvrzení tak intenzivní zásah do soukromého života žalobce, který by měl být hodnocen jako nepřiměřený. Žalobce by totiž jistě měl možnosti i v zemi původu studovat na vysoké škole, byť i v jiném oboru či na vysoké škole jiného zaměření, a časová „ztráta“ jednoho roku studia nemůže dle názoru soudu představovat důvod k tomu, aby příslušné správní orgány upustily od uložení správního vyhoštění či případně povinnosti k opuštění území z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého života.
37. Pokud jde o argumentaci žalobce Vídeňskou úmluvou o diplomatických stycích (vyhláška ministra zahraničních věcí č. 157/1964 Sb. ze dne 10. 6. 1964) a zákonem o zahraniční službě, tuto soud shledal jako ne zcela přílehavou. Soud sice nezpochybňuje, že České republice vznikají závazky i z této úmluvy, když čl. 37 této úmluvy sice zaručuje členům rodiny diplomatického zástupce výsady a imunity v čl. 29 až 36, avšak ze žádného ustanovení této úmluvy nevyplývá, že rodinný příslušníci diplomatického zástupce nemusí dodržovat zákony zemi pobytu, či že by žalobce nebyl povinen mít na území ČR řádně povolený pobyt či vízum. Stejně tak pokud žalobce argumentoval zněním zákona o zahraniční službě a důvodovou zprávou k němu, tento zákon se vztahuje na členy českých diplomatických sborů v zahraničí, nikoliv na členy zahraničních diplomatických sborů v ČR, tj. ani na matku žalobce, která je členkou ukrajinské ambasády sídlící v ČR. V případě odkazu žalobce na zákon o státní službě soud konstatuje, že tento zákon se zase vztahuje na české státní zaměstnance.

V. Závěr a náklady řízení

38. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí je nezákonné a částečně nepřezkoumatelně, pokud jde o námitku nepřiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Proto soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 a § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Právním názorem, vysloveným v tomto rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
39. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, která měl ve věci plný úspěch, byl v řízení zastoupen advokátem. Zástupce žalobce v řízení učinil tři úkony

právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) - převzetí a příprava právního zastoupení, podání žaloby, účast na jednání před soudem dne 19. 4. 2021[§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3.100 Kč, celkem 9.300 Kč. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je k této částce třeba přičíst ještě 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů za každý úkon právní služby, celkem 900 Kč. Celkem tedy náleží zástupci žalobce odměna ve výši 10.200 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce doložil soudu osvědčení o plátcovství DPH, je potřeba vyčíslenou odměnu zvýšit o odpovídající sazbu DPH 21 %, tj. o částku 2.142 Kč. Celkem tak žalobci náleží náhrada nákladů řízení ve výši 12.342 Kč, které je žalovaná povinna uhradit k rukám zástupce žalobce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 19. dubna 2021

Mgr. Darina Michorová v. r.
samosoudkyně